

Prædiken til Nytårsdag

Matt. 6, 5-13

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Jesus sagde: »Når I beder, må I ikke være som hyklerne, der ynder at stå og bede i synagoger og på gadehjørner for at vise sig for mennesker. Sandelig siger jeg jer: De har fået deres løn. Men når du vil bede, så gå ind i dit kammer og luk din dør og bed til din fader, som er i det skjulte. Og din fader, som ser i det skjulte, skal lønne dig. Når I beder, så lad ikke munden løbe, som hedningerne gør, fordi de tror, at de bønføres for deres mange ord. Dem må I ikke ligne. Jeres fader ved, hvad I trænger til, endnu før I beder ham om det. Derfor skal I bede således: Vor Fader, du som er i himlene! Helliget blive dit navn, komme dit rige, ske din vilje som i himlen således også på jorden; giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere, og led os ikke ind i fristelse, men fri os fra det onde. For dit er Riget og magten og æren i evighed! Amen.« Matthæusevangeliet 6,5-13

At begynde det nye år med et fadervor

I disse dage, nærmere bestemt den 25. december, er det tredive år siden, at et imperium gik til grunde. På denne dato i 1991 præcis kl. 19.35 blev Sovjetunionens røde fane taget ned fra Kreml, og Mikail Gorbatjov tonede frem på alverdens tv-apparater og kundgjorde, at det sovjetiske samfund, der allerede længe havde smuldret, nu endelig lå på jorden som en grå askebob.

Riget var segnet under sin egen uhyrlige vægt, hvad mange, nok de fleste, havde ventet på i de foregående to år, siden Berlinmurens fald i '89. Der var forandring på vej på den verdenspolitiske scene. Selv husker jeg egentlig dén begivenhed to år tidligere, tydeligere. Hvordan min far begejstret gav min bror og mig lov til at være længe oppe og se billederne i Tv-avisen af glædesberusede tyskere, der hakkede og hamrede i den forkætrede mur, og hvordan han nogen tid senere hjembragte et lille stykke af selvsamme mur, som fik lov at trone på mit barneværrelses reol. Der stod det så, det lille stensykke, i de efterfølgende år, og var vidne til en tid fuld af optimisme: Ondskabens imperium var brudt sammen, menneskene på

hele den enorme del af jordkloden, som Sovjetunionen havde dækket, og som havde levet forarmet, overvåget og indespærrede, var frie. Og allerede i den følgende sommer skete det forunderlige, at det danske fodboldlandshold, som spillede ”hyggebold” og ikke tog sig selv forfærdeligt alvorligt og som holdt af håndbajere og wienerbrød ligesom alle os andre, blev europamestre. Det lød i grunden ikke så dumt, når nogle mente, at selve verdenshistorien havde nået sit endemål. Den vestlige levemåde med frihed, markedsökonomi og demokrati havde vist sig alle andre styreformere overlegen. Store ideologiske konflikter var en saga blot, og nu kunne historiens buldrende godstog kun køre én vej, nemlig mod mere af det samme. Mere og mere.

Senere skiftede tiderne igen. Ti år tog det som bekendt, og så hamrede to fly ind i en skyskraber i New York og mindede os om, at konflikternes tid ikke var forbi alligevel. Flyene fordrev den optimisme, som nogle havde troet ville vare evigt. Passagererne havde været helt almindelige mennesker; i tv så vi billeder af folk, der kastede sig ud ad vinduerne på et brændende World Trade Center. Om morgenen var de bare gået på arbejde. Danske soldater blev sendt i krig for første gang i umindelige tider. Nu kunne min bror eller din søn blive offer for en vejsidebombe i et goldt ørkenområde titusindvis af kilometer borte.

I 2021 såvel - tør jeg godt spå - som i ’22 er tidens farve grøn. Ikke grøn som håbet, men

en grønlig svamp af dårlig samvittighed. Optimismens ”mere og mere” har en pris. Flere steder på verdenskortet findes der pletter, der i en radius af hundredvis af kilometer er ubeboelige på grund af industrielt affald, der er sivet ned i grundvandet og optages af alt levende. Det er i det tidligere Sovjetunionen samt i Asien, hvor vores tøj og det plastic, som al vores uundværlige teknik er fremstillet af, bliver produceret af børn i *sweatshops*. Det holder ikke særligt længe, men det er billigt, så vi kan bare købe noget nyt, når det er gået i stykker. Klimabevægelsen er stor blandt de unge, og de klimabevidste er ikke bange for den patos, som man skyede i årene efter Sovjetunionens fald. Blandt andet er det på mode at lade være med at få børn, da flere mennesker på kloden jo udgør en CO2-belastning. Her er alt håb lukket ude.

Når man på den måde anskuer den nyere samtidshistorie i et helikopterperspektiv, er der noget, der bliver tydeligt. Nemlig at den episteltekst, vi i dag får at høre fra Jakobsbrevet, er uhyre velvalgt: ”I, som ikke aner, hvordan jeres liv er i morgen; I er jo kun en tåge, som ses en kort tid og så svinder bort. I skulle hellere sige: ’Hvis Herren vil, så skal vi leve og kan gøre det eller det.’” I de ord ligger en velvalgt årsag til, at vi skal gå ind i det nye år med at lære, eller genlære eller blive mindet om den bøn, som Kristus lærer sine disciple; Fadervor. Vores eget blik på tilværelsen, på historien, på os selv og på vores næste, er begrænset. Det er hildet. Sådan er det at være et menneske. Men i Fadervor beder vi, at det ikke er vo-

res, men Guds vilje, der må ske. Af det kan vi lære eller blive mindet om, at det til syvende og sidst ikke er vores mening om historiens gang, der er afgørende, men Guds. Her kan vi lægge det endegyldige ansvar fra os og deponere det dér, hvor det hører hjemme, nemlig i Guds hænder.

Det er godt at tage hul på det nye år ved at bede netop denne bøn. Dels lærer vi, at eftersom vi alligevel aldrig ved, hvad der venter om det næste hjørne, om imperierne vil smuldre eller bestå, så kan vi lade det ligge hos Gud. Det giver fortrøstning. Dels minder bønnen os om, at selvom det ikke er os, der bærer ansvaret for alt, så bærer vi også et ansvar, og det ansvar har vi brug for hjælp til at forvalte. Og den hjælp kan vi få hos den Gud, der i sidste ende regerer. Ikke fra et fjernt univers, løsrevet fra os og alt, der hører os til. Nej, hjælpen kommer fra den Gud, som i julen blev født ind i vores verden som vores frelser og bror. En Gud, som hverken er tyrannisk eller handler vilkårligt, men som er en far, der vil os det bedste. En Gud, som styrer vores hænders værk, som det så smukt hedder i salmernes bog. Derfor kan vi med både omtanke, mod og håb gå ind i det nye år med Kristi egen bøn på læberne i troen på, at Gud, også i 2022, vil give os mere end vi havde turdet håbe på. Vær velkommen, Herrens år!

Amen.

Martin Ravn
Kokkedal

Salmer (Den Danske Salmebog):

Nr. 712: Vær velkommen

Nr. 713: For dig, o Herre

Nr. 587: Guds egen kære søn

Nr. 716: Guds godhed vil vi prise

Nr. 363: Lov, pris og tak

Nr. 717: I går var hveden moden

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk